

Αριστερά, ακροδεξιά ή συντηρητικά;

Προς τα πού πορεύεται η γονατισμένη από τη χρηματοπιστωτική κρίση Γηραιά Ηπειρος; Μετά τις εκλογές στην Ελλάδα, έφτασε η ώρα να απαντήσουν, με μια σειρά καθοριστικών βουλευτικών εκλογών, και άλλοι λαοί της ΕΕ

Ένας πανευρωπαϊκός μαραθώνιος ξεκινάει: επτά χώρες διοργανώνουν βουλευτικές εκλογές στους επόμενους 12 μήνες.

Οι εκλογές αυτές θα αποφασίσουν το μέλλον της Ευρώπης. Θα προκύψει μια ΕΕ ακροδεξιά και ευρωσκεπτικιστών που θα κινδυνεύει να αυτοδιαλυθεί; Ή μια ΕΕ αριστερών (συγκυβερνήσεων που θα επιβάλλει αλλαγές στη συνταγή της λιτότητας; Ή μήπως θα παραμείνουν στην εξουσία συντηρητικές δυνάμεις πρόθυμες να εφαρμόσουν, επενδύοντας στον φόβο, τις αποτυχημένες σημερινές συνταγές λιτότητας του Βερολίνου;

Οι εκλογές αυτές έχουν μεγάλη σημασία και για την Ελλάδα. Όπως είναι η κατάσταση σήμερα στην ΕΕ, η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ δεν διαθέτει συμμάχους ανάμεσα στους εταίρους της - πράγμα απαραίτητο για να δρομολογήσει τις αλλαγές που επιθυμεί. Και δυστυχώς οι πρώτες εκλογές που θα πραγματοποιηθούν είναι στη Φινλανδία, στη Βρετανία και στη Δανία όπου αναμένεται να εκλεγούν κόμματα αναφανδόν υπέρ της λιτότητας στην πρώτη και ευρωσκεπτικά στις άλλες δύο. Η ελληνική κυβέρνηση θα καταφέρει ενδεχομένως να βρει συμμάχους μόνο μετά τις εκλογές που θα πραγματοποιηθούν από Σεπτέμβριο - Οκτώβριο και μετά στην Πορτογαλία, στην Ισπανία και σε 12 μήνες από σήμερα στην Ιρλανδία. Σύμφωνα με τις τελευταίες δημοσκοπήσεις, στην Πορτογαλία αυτή τη στιγμή επικρατούν οι Σοσιαλιστές, στην Ισπανία το Podemos και στην Ιρλανδία το Σιν Φέιν. Η εκλογή όμως των κομμάτων αυτών θα εξαρτηθεί εν πολλοίς από την πορεία που θα έχει η νέα ελληνική κυβέρνηση στην Ευρώπη: αν αποτύχει, οι ισπανοί και ιρλανδοί ψηφοφόροι ίσως φοβηθούν να εκλέξουν κόμματα που επαγγέλλονται την ανατροπή του νεοφιλελεύθερου δογματισμού και του δικομματικού κατεστημένου.

Γαλλία και Φινλανδία

Πριν από τις επτά βουλευτικές εκλογές όμως θα προηγηθούν, στις 22 και 29 Μαρτίου, οι περιφερειακές εκλογές στη Γαλλία στις οποίες αναμένεται να σαρώσει το ακροδεξιό Εθνικό Μέτωπο της Μαρλίν Λεπέν. Στις περσινές ευρωεκλογές είχε έρθει πρώτο με 25% και στις περιφερειακές αναμένεται να πρωτεύσει πάλι, αυξάνοντας το ποσοστό του ως και στο 30%-33%.

Αντίθετα στη Φινλανδία που θα «εγκαινιάσει» το κύμα βουλευτικών εκλογών στα μέσα Απριλίου, το ακροδεξιό Κόμμα των Φινλανδών (πρώην Αληθινοί Φινλανδοί) του πληθωρικού Τίμο Σόινι αναμένεται να δει το ποσοστό του να μειώνεται στο 14% το οποίο τους χαρίζει την τέταρτη θέση. Η μεγάλη διαφορά με την Ελλάδα και άλλες χώρες είναι ότι όλα τα μεγάλα κόμματα στη Φινλανδία προαναγγέλλουν λιτότητα και επώδυνες περικοπές επειδή η φινλανδική οικονομία, αν και παραμένει ισχυρή, έχει πληγεί σοβαρά. Κανένα κόμμα δεν χαϊδεύει τα αφτιά των ψηφοφόρων. Το κακό για την Ελλάδα, το οποίο εξηγεί και την πτώση των ακροδεξιών, είναι ότι αντίθετα προς τις εκλογές του 2011, όταν μόνο το Κόμμα των Φινλανδών ήταν κατά της οικονομικής βοήθειας προς τους «τεμπέληδες Έλληνες», σήμερα όλα τα κόμματα αντιτίθενται σφοδρά στη χαλάρωση των ευρωπαϊκών απαιτήσεων από την Αθήνα.

Στη Δανία, που δεν αντιμετωπίζει οικονομικά προβλήματα και που έχει σταθερά έναν από τους πιο «ευτυχισμένους» λαούς στον κόσμο (κατά δήλωσή του), το

ακροδεξιό Λαϊκό Κόμμα της Δανίας (DPP) αναμένεται να σαρώσει τον Σεπτέμβριο. το πρόγραμμά του επικεντρώνεται στην ξеноφοβία και στην προστασία της δανικής ταυτότητας.

«Το DPP είναι κατά της μετανάστευσης, κατά της ΕΕ και κατά των ανοιχτών συνόρων ενώ δίνει έμφαση στις εθνικές αξίες» λέει στο «Βήμα» ο Αντρέας Μπέι-Λάρσεν, δημοσιογράφος στα δανικά μέσα «Ugebrevet A4» και «Avisen.dk». «Οι ψηφοφόροι του ανήκουν στην εργατική τάξη και έχουν χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, αν και την τελευταία διετία αυξάνεται η απήχυσή του στη μεσαία τάξη».

Εξηγεί ότι αν και ο πυρήνας της Δανίας (που ιδρύθηκε ως κράτος το 1848) ήταν σχετικά σταθερός την τελευταία χιλιετία, «η συσπείρωση των Δανών γύρω από το DPP εξηγείται από την εισροή μεταναστών και αποτελεί την απάντηση των Δανών στην παγκοσμιοποίηση. Δεν έχει σημασία πόσο εύπορος ή ευτυχισμένος είναι ένας λαός αν αισθάνεται ότι απειλείται ή υπονομεύεται. Τότε αντιδρά θέλοντας να κλείσει τα σύνορα και να κόψει τους δεσμούς με άλλες χώρες. Το DPP υπόσχεται ότι θα διατηρήσει τη δανική κοινωνία ως έχει. Η άνοδος του την τελευταία 15ετία συνέπεσε με τις μη δημοφιλείς μεταρρυθμίσεις που εφαρμόστηκαν στο σύστημα πρόνοιας. Το DPP υπερασπίζεται τα δικαιώματα των συνταξιούχων, που αποτελούν μεγάλο μέρος της βάσης του».

Η μεγάλη απειλή

Η μεγαλύτερη απειλή προς την ΕΕ πάντως προέρχεται από τις εκλογές στη Βρετανία τον Μάιο. Το ξενοφοβικό, ευρωσκεπτικιστικό UKIP του Νάιτζελ Φάρατζ έρχεται τρίτο στις δημοσκοπήσεις οι οποίες δεν δίνουν αυτοδυναμία σε κανένα κόμμα. Αν επικρατήσουν οι Συντηρητικοί, έστω και ως μέρος κυβέρνησης συνεργασίας όπως είναι το πιθανότερο σενάριο, θα πρέπει να τηρήσουν τη δέσμευσή τους για διοργάνωση δημοψηφίσματος με το ερώτημα «Ναι ή Όχι» στη συμμετοχή στην ΕΕ - με όλο και λιγότερες πιθανότητες να κερδίσει το «Ναι» καθώς τα ευρωπαϊκά θέματα μπλέκονται με τα μεταναστευτικά και τα προβλήματα της ευρωζώνης.

Λουίς Ρέις Ριμπέρο, δημοσιογράφος
«Η πραγματική κρίση βρίσκεται μπροστά μας»

Η ανάκαμψη στην Πορτογαλία δεν είναι βιώσιμη, λέει στο «Βήμα» ο Λουίς Ρέις Ριμπέρο, δημοσιογράφος της μεγαλύτερης εφημερίδας της Πορτογαλίας «Diário de Notícias», αμφισβητώντας ως πρόσκαιρα όσα λέγονται για την επιτυχία της συνταγής λιτότητας στη χώρα αυτή.

Η Πορτογαλία παρουσιάζεται ως υπόδειγμα πρώην μνημονιακής χώρας που βγήκε από το μνημόνιο και θα δανειστεί από τις αγορές. Ο πορτογαλικός λαός έχει νιώσει τη διαφορά;

«Ναι. Υπάρχει βελτίωση, όπως φαίνεται από την άνοδο της ιδιωτικής κατανάλωσης. Ο κόσμος καταναλώνει περισσότερο και η ανεργία μειώθηκε - αν και λίγο - και σήμερα κυμαίνεται γύρω στο 14% του ενεργού πληθυσμού. Το πρόβλημα είναι ότι η Πορτογαλία δεν έχει προοπτική επειδή δεν γίνονται αρκετές επενδύσεις, ούτε δημόσιες ούτε ιδιωτικές. Αυτό είναι τεράστιο πρόβλημα και ο κόσμος δεν το έχει συνειδητοποιήσει. Σε μια πενταετία θα φανούν οι διαστάσεις του. Η ένδεια επενδύσεων θα έχει επιπτώσεις στην οικονομία και στην απασχόληση. Υπάρχει ένα ακόμη πρόβλημα: η υπερχρέωση του ιδιωτικού τομέα. Το μνημόνιο ανάγκασε τον δημόσιο τομέα να περιορίσει το χρέος του, επιβαρύνοντας τους φορολογουμένους. Οι ιδιωτικές επιχειρήσεις όμως είναι υπερχρεωμένες και αυτό το πρόβλημα θα αναγκαστεί να το αντιμετωπίσει η Πορτογαλία στα επόμενα χρόνια - το επισημαίνουν οι εκθέσεις τόσο του ΔΝΤ όσο και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Και αυτό θα προκαλέσει σοβαρό πλήγμα στην οικονομία και στην απασχόληση, μάλλον προς το τέλος της δεκαετίας. Η ανάκαμψη λοιπόν θεωρώ ότι δεν είναι βιώσιμη».

Τι λένε οι Πορτογάλοι για τη νέα κυβέρνηση στην Ελλάδα;

«Στα δεξιά κόμματα του κυβερνητικού συνασπισμού δεν αρέσει καθόλου η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ. Οι σχέσεις Λισαβόνας - Αθήνας δεν είναι απλώς ψυχρές, έχουν

βαθιές ιδεολογικές διαφορές. Η Πορτογαλία υποτάσσεται στη Γερμανία που είναι σημαντικότερος εταίρος σε πολλούς τομείς: στο εμπόριο, καθώς υπάρχουν πολλές γερμανικές εταιρείες στην Πορτογαλία που εξάγουν προϊόντα, όπως ένα μεγάλο εργοστάσιο της Volkswagen στα περίχωρα της Λισαβόνας, και στην πολιτική, δεδομένου ότι η Λισαβόνα και το Βερολίνο έχουν κεντροδεξιές κυβερνήσεις. Ο πρωθυπουργός Πάσος Κοέλιο χαρακτηρίζει "παραμύθι" το πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ. Άλλοι πολιτικοί λένε ότι η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ δεν θα επιβιώσει για πολύ. Αυτά λένε οι δεξιοί. Στους κεντροαριστερούς, στο Σοσιαλιστικό Κόμμα, αρέσουν μερικές προτάσεις του ΣΥΡΙΖΑ. Πολλοί Σοσιαλιστές λένε ότι όταν πάρουν την εξουσία, θα προσπαθήσουν να διαπραγματευτούν καλύτερους όρους με την ΕΕ. Ο πορτογαλικός λαός θεωρεί τον ΣΥΡΙΖΑ ένα πολύ φρέσκο κίνημα που ανάγκασε την Ευρώπη να σκεφτεί τα λάθη της και την αρτηριοσκλήρωση του ευρωπαϊκού οικοδομήματος. Πιστεύουν ότι είναι μια πολύ θαρραλέα κυβέρνηση».

Στην Ελλάδα με τον ΣΥΡΙΖΑ, στην Ισπανία με το Podemos, στην Ιρλανδία με το Σιν Φέιν, το πολιτικό κατεστημένο φαίνεται ότι ανατρέπεται. Γιατί στην Πορτογαλία δεν έγιναν ανακατατάξεις στο πολιτικό σκηνικό;

«Στην Πορτογαλία το πιο κοντινό κόμμα στον ΣΥΡΙΖΑ είναι το Μπλοκ της Αριστεράς (BE) που έχει πολύ χαμηλά ποσοστά στις δημοσκοπήσεις. Εμφανίστηκαν δυο σημαντικά πολιτικά κινήματα πολιτών που θα μπορούσαν να συμμαχήσουν μεταξύ τους ή με την αριστερή πτέρυγα του Σοσιαλιστικού Κόμματος. Αλλά τελικά δεν συνέκλιναν στα ουσιαστικά. Γι' αυτό δεν υπάρχει σημαντική εναλλακτική στην πορτογαλική Αριστερά. Ίσως γιατί η πραγματική κρίση βρίσκεται μπροστά μας. Η προηγούμενη δεν ήταν τόσο άσχημη όσο νομίζαμε πριν

από τέσσερα χρόνια και η Πορτογαλία κατάφερε να την αντιμετωπίσει. Αλλά η επόμενη μπορεί να είναι χειρότερη. Οι Πορτογάλοι είναι πιο αδιάφοροι. Είμαστε μια απομονωμένη χώ ρα. Δεν έχουμε προβλήματα με τους γείτονές μας, ούτε με μετανάστες».

Μποζανίνου Τάνια

tovima.gr